

SEPPÖ MUSTALUOTO
TJÖRVI EINARSSON
HYLKEEN
METSÄSTÄJÄ

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Otavan Kirjasäätiö on tukenut tämän teoksen kirjoittamista.

Sivun 260 lainaus: *Eddan jumalrunot*. Suom. Aale Tynni. wsoy, 1982.

Copyright © Seppo Mustaluoto, Tjörvi Einarsson ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

ISBN 978-951-1-48556-8

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

Nuori nainen juoksee. On hyvä keli: viileää, ja ilmassa on kosteutta edellisen yön sateen jäljiltä. Tie on harvaan liikennöity. Välillä menee kymmeniä minuutteja, että jokin auto tulee vastaan tai ohittaa juoksijan.

Nainen tietää olevansa lahjakas juoksija, jo nuorena hän huomasi olevansa muita parempi kestävyyslajeissa. Kevyt ruumiinrakenne ja poikkeuksellisen hyvä hapenottokyky tekevät juoksesta nautinnon. Lenkkitossujen hiljainen suhahtelu tien pinnalla, tasainen hengitysrytmi ja sydämen lyönnit muodostavat tutun ja turvallisen äänimaiseman. Juoksu kulkee.

Tänään on vuorossa kahdenkymmenen kilometrin peruskestävyyslenkki. Juoksua on takana noin kahdeksan kilometriä. Käännöspaikalle ei ole enää kuin pari kilometriä.

Hän ottaa juomapullon vyölaukustaan ja siemaisee vettä. Laittaessaan pulloa takaisin vyöhön hän kuulee takaa lähestyvän auton äänen. Vastaan ei ole tulossa autoja, joten takaa tuleva auto mahtuu hyvin ohitse. Mutta tämä auto ei lähde ohittamaan, se hiljentää ja jää taakse. Sitten se kiihdyttää hänen ohitseen ja pysähtyy. Autosta astuu ulos mies.

Mies lähtee astelemaan häntä kohti, suu hymyilee, mutta silmät ovat kuin mustat napit. Nainen ei ole koskaan tavannut miestä, ja hänelle tulee tunne, että mies tahtoo pahaa. Pelko muuttaa hänen jalkansa puupötkkelöiksi, eikä hän pysty liikkautamaan. Mies astuu viimeisen askelen hänen viereensä ja tarttuu häntä käsivarresta.

1

Ruumis oli epämukavan näköisessä asennossa selällään rannan kivikossa, onneksi vielä kuitenkin nousuveden ulottumattomissa. Poliisin rikostutkija Reimar Sigurðsson katseli kuollutta miestä kymmenen metrin etäisyydeltä. Hän ei halunnut sotkea jälkiä, sillä varsinainen rikospaikkatutkintaryhmä oli vasta matkalla paikalle.

Poliisin partioauto oli tullut ensimmäisenä paikalle, paikallisen tavan mukaan autossa oli vain yksi konstaapeli. Virkavallan oli hälyttänyt sattumalta paikalle osunut nainen, 70-vuotias Svala Tryggvadottir. Nainen oli jättänyt autonsa parkkiin tienlaitaan ja kiivennyt rantakalliolle, kertomansa mukaan hieman hengittämään meri-ilmaa ja venyttelemään. Nainen oli vasta aivan kallion reunalta nähnyt alhaalla rantakivikossa maanneen ruumiin ja saman tien soittanut poliisille.

Ensimmäisenä paikalle saapuneella konstaapelilla oli ollut ymmärrystä olla menemättä liian lähelle kivikossa retkottavaa hahmoa, elintoimintojakaan kun ei tällä kertaa tarvinnut tarkistaa. Kymmenkunta isoa loppia oli ollut tarmokkaana touhua-massa ruumiin päällä, ja ne olivat jo ehtineet aloittaa aterioin-

tinsa. Lokit olivat nokkineet vatsan auki fleecepuseron helman ja housujen välistä ja vetäneet reilun pätjän suolta ulos. Silmät oli nokittu pois.

Reimar oli aiemminkin nähnyt ikävässä kunnossa olevia ruumiita, ne olivat lähes aina jonkin onnettomuuden uhreja. Henkiri kokset olivat Islannissa harvinaisia, ja tämäkin tapaus oli todennäköisesti onnettomuus.

Se on aivan kuin hylkeen tai lampaan raato. Kuollutta lihaa. Ei sen kummempaa. Hengitä syvään nenän kautta, Reimar rauhoitteli itseään. Mutta silti kun fleecepusero pullistui ja kaksi isoa taskurapua kaivautui ulos kankaan alta, hän oli vähällä yökätä. Ravut kipittivät touhukkaina kivikon suojiin.

Kun pahin kuvotus oli mennyt ohi, Reimar katseli ruumista tarkemmin. Se oli mies, siitä ei ollut epäilystä. Hoikka. Ikää ehkä 40–50 vuotta. Päällä oli vihreä fleecepusero, jalassa vihreänruskeat retkeilyhousut ja matalat vaelluskengät, aivan kuten lähes kaikilla tässä osassa maata liikkuvilla ihmisillä. Reimar näki, että tämä ei ollut aaltojen rantaan huuhtoma vesiruumis, vaan jostakin muualta rantakivikkoon tiensä löytänyt vainaja.

Sää oli pilvisen harmaa loppusyksyn keli. Navakka tuuli kävi koillisen puolelta, mutta onneksi viereisen niemen korkeat kalliot estivät pahimman tuulen osumisen ruumiin löytöpaikalle. Reimar värisi kylmästä; hänellä oli liian kevyt vaatetus tähän keliin. Hänen olisi kyllä pitänyt tietää, että täällä sää saattoi muuttua hetkessä äärimmäisyydestä toiseen. Jalassa oli sentään kumisaappaat, sillä ne kuuluivat auton vakiovarustukseen.

Reykjavíkissa työskentelevä Reimar oli ollut käymässä Länsivuonojen poliisilaitoksen johtopaikalla Ísafjörðurissa aivan muissa asioissa. Matkalla takaisin Reykjavíkiin hän oli kuullut poliisiradiosta Länsivuonojen itäosasta, Strandirin alueelta, löytyneestä ruumiista. Hän oli tarjoutunut tulemaan paikalle

tarkastamaan tilanteen, sillä paikalle ensiksi saapunut poliisi-mies oli kokematon, määräaikaiseksi palkattu kaveri.

Reimarin katsellessa ruumista isokokoinen merilokki leijaili paikalle ja istahti ruumiin rinnan päälle omistajan elkein. Lin-nun kylmä katse luokitteli Reimarin kilpailijaksi, eikä lokki hie-vahtanutkaan, kun Reimar yritti ajaa sitä pois käsiään heilutel-len. Kun se oli aloittamassa ruokailun, Reimar poimi jaloistaan nyrkin kokoisen kiven ja heitti sen kohti lintua. Kivi osui ruu-miiseen, ja se säikäytti lokin tiehensä. Reimar kiroili huonoa tuuriaan: osua nyt vainajaan. Eipä tuokaan ollut ihan loppuun harkittu teko, hän soimasi itseään.

Reimarin puhelimessa ei ollut kenttää. Rantajyrkänne toden-näköisesti blokkasi signaalin, eivätkä yhteydet olleet muuten-kaan häävit näillä seuduilla. Hän turvautui radiopuhelimeensa ja kutsui poliisia, joka oli palannut partioautonsa luokse ohjaa-maan liikennettä.

”Tulisitko vielä tänne? Minun pitää soittaa pari puhelua, eikä täällä alhaalla ole kenttää. Ja lokit ovat melko röyhkeitä, heitin yhtä kivellä, kun se alkoi omistelevaan tuota ruumista.”

Poliisi kuittasi suullisesti Reimarin pyynnön ja heilautti vielä kättään varmistukseksi. Mies tumppasi savukkeensa ja lähti las-keutumaan varovaisesti jyrkkää rinnettä. Kohta konstaapeli oli alhaalla Reimarin luona.

”Älä tee kuten minä tein. Heitin lorkkia kivellä ja se osui ruu-miiseen. Kaiken lisäksi onnistuin osumaan vatsaan, ja kivi on mahdollisesti verinen. Jos tutkinnassa joku ihmettelee, miksi tuossa ruumiin vieressä on verinen kivi, niin syy on minun”, Rei-mar sanoi.

Konstaapeli ei alkanut naureskella vaan ymmärsi hänen har-mituksensa. Reimarilla oli muutenkin hyvät välit partiopuolen poliiseihin, hän oli itsekin ajanut partiota aikaisemmin. Islanti

oli niin pieni maa, että poliisien harvalukuisessa ammattikunnassa suurin piirtein kaikki tunsivat toisensa.

”Käyn soittamassa ja kysyn, tuleeko tutkinnan kavereita ollenkaan paikalle. Sää tiedotus on luvannut illaksi sadetta, eikä se tee hyvää tutkinnalle. Jos sade muuttuu lumeksi, huonolla tuurilla me pääsemme pois täältä vasta keväällä. Pyydän myös toisen partioauton tänne turvaamaan tutkintaa. Pääset sinäkin sitten pois eikä mene ylitöiksi”, hän sanoi.

Reimar oli tosissaan lumisateen suhteen. Tietä ei pidetty talvisin auki. Aura-auto kääntyi takaisin Hótel Laugarhóllin pihassa, ja täältä oli sinne matkaa parikymmentä kilometriä.

Reimar kapusi ylös autojen luokse. Sinne päästäkseen hän kiersi lenkin vasemman kautta, sillä rinne oli jyrkkä. Mutta niin jyrkkä rinne ei kuitenkaan ollut, että ruumis olisi voinut pudota tieltä siihen paikkaan, missä se nyt oli. Jostain syystä mies oli ollut kuollessaan liikkeellä aution rannan kivikossa, tai hänet oli kuljetettu sinne muualta.

2

Reimar lämmitteli kohmeisia sormiaan auton kojelaudan suuttimesta tulevassa ilmapirrassa. Hän haukotteli ja kai-voi pienen termospullon repustaan. Kahvi oli jo hieman painuneen makuista, mutta se ei haitannut. Kofeiinin saanti oli nyt tärkeintä.

Tutkijoiden paikalle pääsyssä oli nyt jotain ongelmaa. Reimarin esimies Reykjavíkista, komisario Kjartan Axelsson, oli keskustellut asiasta Länsivuonojen poliisilaitoksen kanssa, ja Reimaria oli pyydetty hoitamaan tapahtumapaikan alustava tutkinta.

Reimar raotti ikkunaa ja sytytti savukkeen. Hän oli yrittänyt päästä tupakoinnista eroon jo monen vuoden ajan, mutta ratkesi aina silloin tällöin polttamaan, etenkin painetilanteissa. Koska nyt oli sopivan rauhallinen hetki, Reimar soitti vaimolleen.

”Hei. Taitaa mennä myöhään, koska soitat kesken työpäivän”, hänen vaimonsa, Unnur Paulsdóttir, vastasi puhelimeen.

”Mistä arvasit, niin menee. Olen täällä Strandirissa, aivan keskellä ei mitään, lähellä Djúpvíkia”, Reimar vastasi, vetäisi savut tupakastaan ja toivoi, ettei Unnur kuullut sitä.

”No kauemmas ei enää pääse. Sieltähän menee melkein neljä tuntia ajaessa”, Unnur laskeskeli.

”Yritän tulla kuitenkin tänään kotiin, vaikka myöhemmin. Jos tämä tapaus pitkittyy jostakin syystä, niin minun on otettava hotellihuone täältäpäin. Mutta ilmoittelen kyllä.”

Reimarin puhelin ilmoitti toisesta puhelusta, ja hän hyvästeli vaimonsa. Tuleva puhelu oli Länsivuonojen poliisilaitoksen tutkintaryhmän johtajalta. Hän soitti tien päältä Litlibaerista.

”Terve, miltä tilanne näyttää? Täällä ylhäällä keli on muuttunut sellaiseksi, että me emme pääse tulemaan enää pidemmälle. Lunta tulee todella reippaasti ja myrskyää, joten emme ota turhaa riskiä. Käy tarkastamassa ruumis pintapuolisesti. Jos vaikuttaa muulta kuin onnettomuudelta, niin peittääkää ruumis ja välitön lähialue, vaikka jollakin pressulla. Sääennusteen mukaan lunta saattaa kohta tulla sielläkin. Jos keli muuttuu todella pahaksi, niin kuljettakaa ruumis Reykjavíkiin.”

”Selvä, hoidan homman. Palataan.”

Reimar imaisi viimeiset savut savukkeestaan. Vai peittääkää ruumis ja lähialue jollakin pressulla? Mistä tänne nyt pressuja saataisiin? Käytetyssä pressussa olisi todennäköisesti joi-takin ainejäämiä, jotka sotkisivat rikospaikan. Reimar pudotti tupakantumpin ovitaskuun jätettyyn tyhjään energiajuomatonkkin ja kertoi tilanteen radiopuhelimella konstaapelille.

Laskeuduttuaan takaisin rantaan Reimar lähestyi ruumista hitaasti. Hän otti puhelimellaan lukuisia kuvia ruumiista ja lähialueesta. Lopulta hän seisoi aivan ruumiin vieressä. Kasvoista ei saanut kunnolla selvää lokiien jäljiltä. Vainajan vasen käsivarsi osoitti viistosti ylöspäin, ja Reimar näki fleecepuseron olevan tumma kainalosta.

Reimar aavisti pahaa. Hän tarttui vainajaa oikeasta olka-

varresta ja käänsi tätä varovasti. Ruumis tuntui jotenkin löysältä, vaikka sen olisi pitänyt olla jo kuolonkankea. Fleeecen selkäpuolikin oli tummunut. Jospa se on vain kosteutta, Reimar toivoi. Hän kumartui lähemmäksi ja kosketti sormenpäällään puseron selkämystä. Sormenpää muuttui punaiseksi. Voi helvetti.

Hetkisen harkittuaan hän avasi hieman vainajan puseron vetoketjua. Se liikkui tahmeasti, sisäpuolella oli hyytynyttä verta. Reimar joutui painamaan sormillaan vainajan rintaa saadakseen vetoketjun auki. Samassa hän säpsähti kuin sähköiskun saaneena. Rintakehä tuntui aivan liian pehmeältä, aivan kuin ihon ja vaatetuksen alla olisi ollut pelkkää hyytelöä. Hän vetäisi kätensä kiireesti pois.

Reimar tunsu kylmän tuulen puhaltavan selkäänsä aiempaa voimakkaammin. Ensimmäiset märät lumihiutaleet saapuivat tuulen mukana.

3

Tuuli repäisi suojamuovin mukaansa, vaikka Reimar ja konstaapeli olivat asettelleet isoja kiviä muovin reunoille. Nuori konstaapeli yritti vielä juosta muovin perään, mutta se katosi myrskytuulen viemänä vauhdilla lumisateeseen.

”Tästä ei tule helvettiäkään”, Reimar huusi konstaapelille tuulen kohinan yli.

”Vesi nousee, ja tuulee suoraan rantaa kohti. Ruumis on kuljetettava ylemmäs ja nopeasti!”

Reimar muisti, että auton ensiapulaukussa oli onnettomuuden uhrien lämmittämiseen tarkoitettu iso alumiinipeite. Pitäisi olla ruumispussi, Reimar ajatteli, mutta eihän täällä mitään ruumispusseja yleensä tarvittu. Hän juoksi hakemaan alumiinipeitteen ja huomasi palattuaan, että ruumis oli jo aivan räntälumen kuorruttama, vaikka konstaapeli yritti olla tuulensuojana.

Hauras alumiinipeite repesi hieman, kun poliisit käärivät ruumiin siihen. Lopputulos oli Reimarin mielestä lähinnä surkukupaisa ja säällittävä, mutta jotakin oli yritettävä. Lopuksi he kyykistyivät ruumiin vierelle ja valmistautuivat nostoon. Reimar oli jalkojen puolella, ja vahvan näköinen nuori konstaapeli otti ylävartalon.

”Ja nyt, varovasti ja yhtä aikaa, ylös!”

Ruumis luiskahti alumiinipeitteestä ja putosi kivikkoon. Alumiinipeite repesi lisää.

”Voi saatana!” nuori konstaapeli kirosi säikähtäneenä. ”Se on ihan pehmeä, helvetin vaikea kannatella! Onko tämä jäänyt rekan alle?”

Reimar sulki silmänsä ja hengitti syvään. Rauhallisesti nyt, hän komensi itseään.

”Viedään ruumis ilman suojapeitettä. Ota sinä kiinni keskeltä, housujen vyöstä ja takin kauluksesta, siitä on hyvä kannatella. Ja varo tuota suolenpätäkää”, hän sanoi konstaapelille.

Se oli hankala operaatio. Molemmat miehet kaatuivat märässä ja liukkaassa kivikossa muutaman kerran, ja ruumis vastaavasti putosi joka kerta. Viimein he olivat ylhäällä autojen luona. Tiellä oli lunta jo lähes kymmenen senttiä, ja lisää tuli koko ajan. Ruumis oli muhjaantunut, likainen ja märkä. Kertakäyttöiset kumi-hansikkaat olivat repeilleet. Miehillä oli verta käsissään. He olivat joutuneet työntämään lokkien repimää suolta takaisin vainajan fleecen sisään. Molemmat huohottivat partioautoon nojaten. Ruumis makasi tiellä vesilätäkössä.

”On tämäkin jumalauta hommaa”, Reimar huusi tuulen yli. ”Varmasti poliisin historiassa ei ole toista näin perseelleen menynyttä tutkinnan aloitusta!”

Partioauto oli Volvon nelivetofarmari, ja takapenkit kaadetuaan poliisit saivat ruumiin takatilaan. Partioauton ensiapulaukusta löytyi vielä kaksi alumiinipeitettä, joilla tavaratilan lattia suojattiin ja ruumis saatiin peitettyä. Miehet hieroivat käsissään lumessa. Onneksi partioautosta löytyi käsidesiä ja paperipyyhkeitä, joilla veritahrat saatiin kunnolla pois. Nuori poliisi sulki peräluukun, ja miehet polttivat vaitonaisina Reimarin tarjoamat savukkeet.

”Yritetään ensin mennä Hólmavíkiin. Katsotaan, millainen keli siellä on ja päätetään sitten jatkosta”, Reimar sanoi ja oli jo menossa autoonsa, kun muisti vielä jotain.

”Aja sinä edellä, kun sinulla on neliveto”, Reimar ohjeisti kons-
taapelia. ”Vilkaise välillä peiliin, että minä olen tulossa perässä. Ja
älä kaiva nenää, koska kynsien alla on varmasti vielä vainajan verta.”

Tiellä oli jo runsaasti lunta ja sohjoa, mutta nelivetoinen Volvo
eteni vakaasti. Reimar ajoi visusti samoja renkaanjälkiä, sillä
hänen autossaan oli vielä kesärenkaat.

Puhelin hälytti. Se oli jälleen Reimarin pomo Kjartan.

”Miltä näyttää? Onko rikokseen viittaavaa?”

Reimar huokasi äänettömästi. Kjartan oli usein kärsimätön ja
soitteli jatkuvasti tutkijoille. Reimar kuitenkin pysytteli parhaansa
mukaan asiallisena ja kertoi, että heidän oli ollut pakko ottaa ruu-
mis mukaan. Ruumiin suojaaminen olisi ollut tässä kelissä mah-
dotonta. Kjartan kuuli ehkä peitetyn väsymyksen ja kiukun Rei-
marin äänestä eikä viisaasti alkanut kyseenalaistaa Reimarin
päättöstä. Reimar kertoi myös, että minkäänlaisia vainajan henki-
öllisyyteen viittaavia asiakirjoja ei ollut löytynyt.

”Ok, varmaan viisainta näin. Ja siis viitteitä rikoksista löytyi,
koska päätitte suojata ruumiin?”

”Kyllä, ruumis oli jotenkin outo. Ylävartalo oli aivan löysä.
Tuntui kuin se olisi ollut täynnä hyytelöä eikä luita olisi ollen-
kaan. Ja verta oli paljon, takki oli imenyt sitä runsaasti. Tyyppi oli
kuollut varmasti heti.”

Kjartan oli hetken hiljaa ja sulatteli Reimarin kertomusta.

”Mitä epäilet tapahtuneen?”

”Ei aavistustakaan. Tuntuu kuin ruumiin ylävartalo olisi
jotenkin murskattu, mutta takki on melkein ehjä, ainoastaan
verinen.”

”Voisiko kyseessä olla yliajo tai kenties jonkinlainen voimakas ampuma-ase?”

Reimar mietti hetken ennen kuin vastasi.

”Mahdollisesti, mutta tuntuisi mahdottomalta tehdä sellaista tuhoa niin, ettei se näkyisi vaatetuksessa.”

”Reimar, tämä on varmaan selvä tapaus siinä mielessä, että ruumis on tuotava Reykjavíkiin, yliopistolliseen sairaalaan Landspítaliin tutkittavaksi. Juttelen asiasta myös Länsivuonon poliisilaitoksen kanssa ja yritän saada nopeutetun ruumiinavauksen. Ruumiinavausten tuloksia saa odotella usein viikkoja”, Kjartan sanoi, piti muutaman sekunnin miettimistauon ja jatkoi: ”Pyydän vielä Länsivuonon laitokselta, että se Hólmavíkin partioauto voisi tuoda ruumiin nyt kerralla Reykjavíkiin. Ei aleta nyt kyselemään ruumiskuljetusta, parempi että sitä ruumista ei enää turhaan siirrellä autosta toiseen.”

”Ok, kuulostaa järkevältä. Pitää myös muistaa, että ruumis on nyt ryvettynyt, se on ollut poliisiauton tavaratilassa ja useampi henkilö on sitä käsitellyt, joten esimerkiksi DNA-tulokset vainajan vaatteista ovat vähintään epävarmoja. Minä ajelen partioauton perässä ja hoidan byrokratian Reykjavíkin päässä. Entä tutkinnan kaverit?” Reimar vastasi.

”Minä ilmoitan Länsivuonon kavereille, että tapaus on heidän ja kelin parannuttua saavat mennä tutkimaan ruumiin löytöpaikan, jos siellä sattuisi vielä olemaan jotakin. Protokollan mukaan Reykjavíkin tunnistusryhmä tutkii vainajan alustavasti heti kun ruumis on sairaalassa. Mutta pidä minut ajan tasalla, jos jotain erikoista tapahtuu.”

Reimar lupasi tehdä niin ja päätti puhelun. Nyt oli edessä puuduttava ajomatka huonossa kelissä. Reimar haukotteli, avasi hieman sivuikkunaa ja sytytti savukkeen.

4

Reimar oli 40-vuotias. Hän oli aloittanut poliisissa nuorena, 20-vuotiaana. Kuten monet tuolloin, hän aloitti uransa määräaikaiseksi palkattuna poliisina.

Reimar syntyi ja kasvoi maatilalla lähellä Kópaskeria, syrjäisellä alueella Islannin koillisosassa. Hän oli äitinsä ainoa lapsi. Reimarin isä Sigurð oli maanviljelijä, 30 vuotta Reimarin äitiä vanhempi. Sigurð oli leskeksi jäänyt mies, jonka ensimmäinen vaimo oli kadonnut tunturiin, kun keväinen lumimyrsky oli noussut yllättäen. Reimarin äiti oli työskennellyt miehen maatilalla tullessaan raskaaksi ja jäänyt sitten luontevasti asumaan tilalle. Reimarin isällä oli kaksi tytärtä edellisestä avioliitosta, mutta he olivat muuttaneet Reykjavíkiin ennen Reimarin syntymää. Reimarilla ei ollut mitenkään erityisen läheiset suhteet sisaruksiinsa.

Sigurð oli vanhan koulukunnan maanviljelijä. Hän oli iso, synkkä ja vahva mies, joka teki ankarasti töitä koko elämänsä ajan. Sigurð kuului siihen sukupolveen, joka määritteli ihmisten arvon tehdyn työn perusteella. Elämä keskittyi maatilalle, jossa oli noin 500 lammasta. Isälle Reimar oli pitkälti pelkkää työ-

voimaa, ei paljon muuta. Samalla tavalla isä vaikutti suhtautuvan äitiinkin, eikä Reimar muistanut koskaan nähneensä isänsä ja äitinsä osoittavan hellyyttä toisilleen.

Reimar kasvoi ainoana lapsena maatilalla vanhempiensa kanssa, ja hän oli luonteeltaan varautunut. Koulu oli pieni, siellä oli vain vähän lapsia. Reimarin oli vaikea saada ystäviä. Hän ei ollut ulospäinsuuntautunut, vaan melko hiljainen ja muiden mielestä joskus jotenkin kummallinen.

Äiti ja tilan eläimet olivat Reimarin ainoita ystäviä. Pitkinä talvi-iltoina Reimarin äiti kertoi tarinoita kummituksista, peikoista, haltioista ja Islannin ensimmäisistä uudisasukkaista. Reimar rakasti näitä yhteisiä tarinahetkiä äidin kanssa, mutta isä ei pitänyt niistä. Hän käski vaimoaan lopettamaan satuilun ja lapsensa pään sekoittamisen. Isä oli pelottava hahmo, ja Reimar vetäytyi usein äidin taakse suojaan, kun isä tuli lähelle. Se suuttutti isää entisestään.

Sigurð kuoli, kun Reimar oli 16-vuotias. Äiti löysi isän ruumiin aamulla pihalta. Isä oli ilmeisesti käynyt myöhään ulkona, äidin ja Reimarin jo nukkuessa. Isä oli liukastunut jäisellä pihalla ja halkaissut kallonsa kiveen. Ihmiset surkuttelivat, kuinka huono tuuri Sigurðilla oli, kun onnistui lyömään päänsä pihan ainoaan kiveen.

Reimarin vanhemmat eivät koskaan menneet naimisiin, joten Reimarin äiti ei perinyt maatilaa. Tila jaettiin Reimarin ja hänen sisarpuoliansa kesken. Sisarpuolet eivät olleet kiinnostuneita pitämään maatilaa, joten se oli myytävä. Reimar oli lapsesta saakka ajatellut jatkavansa maatilalla pitoa, joten tilan myynti oli hänelle kova isku.

Reimarin ja hänen äitinsä oli muutettava pois maatilalta. Äiti sai työpaikan Yhdysvaltain sotilastukikohdasta Keflavíkista, ja Reimar käytti maatilasta saamansa rahat kaksioon, jonne he

muuttivat äidin kanssa. Reimar ei tuntenut Keflavíkista ketään, eikä hän olisi halunnut muuttaa täysin toiselle puolelle maata, kauaksi kaikesta tutusta.

Reimar ei käynyt lukiota loppuun. Hän ei ollut huono oppilas, hän vain ei pitänyt koulunkäynnistä. Hän oli sisimmässään vielä lammasfarmari, eikä hän tuntenut mielekkääksi opiskella kielioppia, matematiikkaa tai tanskaa, sillä lampaat eivät osanneet puhua tai laskea. Äitinsä pyynnöstä Reimar kuitenkin pysyi koulussa 19-vuotiaaksi asti.

Lähdettyään koulusta Reimar meni töihin. Reimarin äidin palkka sotilastukikohdan keittiötyöntekijänä oli vaatimaton. Äiti oli tukenut häntä koko elämänsä ajan, ja nyt oli Reimarin vuoro auttaa. Reimar sai satunnaisia töitä leipomosta ja huoltoasemilta Keflavíkin ympäristöstä. Hän työskenteli myös muutaman viikon kalapakastamolla, hieman kauempana kotoaan. Eniten hän olisi kuitenkin halunnut olla merellä ja saada paikan troolarilta, mutta sellaisen saaminen oli vaikeaa ilman oikeita kontakteja.

Maatilalla lapsuutensa viettänyt ja kovaa työtä tehnyt Reimar oli ikäisekseen vahva, keskimittainen ja hoikan lihaksikas. Hän ei ollut vaalea kuten äitinsä ja isänsä, vaan tummahiuksinen, ja kesäisin hänen ihonsa päivettyi syvän ruskeaksi. Reimarin silmät olivat vihreät. Reimarin äiti kertoi hänelle, että kauan sitten ranskalaiset merimiehet olivat käyneet usein Itä-Islannin satamissa. Ehkäpä noiden miesten geenit olivat putkahtaneet näkyviin Reimarissa.

Kun Reimar oli 20-vuotias ja työskenteli pakastamolla, hänen lankonsa Guðmundur otti häneen yhteyttä. Lanko oli naimisissa Reimarin vanhemman sisarpuolen kanssa. Guðmundur oli poliisina Keflavíkissa, ja hän kysyi, haluaisiko Reimar kokeilla poliisin työtä syksyn ja talven ajan määräaikaisen poliisin tehtävässä.

Reimar ja Guðmundur eivät olleet erityisen läheisiä, mutta Guðmundur halusi auttaa Reimaria ja hänen äitiään. Guðmundurilla oli tuntuma, että Reimar olisi kunnollinen nuori mies. Islannin poliisissa tiedettiin, että maatiloilla kasvaneista pojista tuli usein hyviä poliiseja. He olivat ahkeria ja luotettavia eivätkä pelänneet pitkiä työpäiviä tai raskaitakaan hommia.

Reimar ei ollut koskaan ajatellut ryhtyvän poliisiksi – hän ei edes kunnolla tiennyt, mitä kaikkea poliisin työhön kuului. Palkkakaan ei ollut kovin hyvä. Mutta Reimar piti langostaan, ja jos määräaikaisuus oli Guðmundurin mielestä hyvä idea, Reimar oli valmis kokeilemaan sitä.

Ja sillä tiellä Reimar oli edelleen.

Monikaan ei olisi kehnut Reimaria sulavaksi seuramieheksi. Reimar oli lapsesta asti oppinut käyttämään sanojaan säästeliäästi. Hän ei koskaan ollut porukan keskipiste, mutta häntä arvostettiin töissä.

Reimar oli toiminut poliisina niin pitkään, että hänestä tuntui kuin hän olisi nähnyt suurin piirtein kaiken, mitä maailma saattoi islantilaiselle poliisille tarjota. Reimar oli ehkä liian hiljainen mainostaakseen itseään tai edistääkseen uraansa, mutta hän itse tiesi hyvin vahvuutensa ja heikkoutensa, ja se riitti. Vaikka Reimar ei olisi halunnut myöntää, hän oli yhdessä suhteessa aivan kuten isänsä: hänellekin elämän tärkein asia oli työ.

5

Kun Reimar lopulta pääsi Länsivuonojen matkalta kotiin, kello oli jo melkein yksitoista. Rivitalon päätyasunto oli pimeänä, ja Reimar oli yllättynyt, koska hänen vaimonsa Unnur ei ollutkaan kotona. Hän muisti puhelimen piippanneen johonkin aikaan illalla, ja hän tarkasti viestit. Unnur oli kirjoittanut hänelle.

Olen tanssiporukan kanssa syömässä. Saattaa mennä myöhään. Jääkaapissa on iltapalaa.

Viestin alussa ei ollut tervehdystä eikä lopussa hymiötä. Reimar tunsu jostain syystä ärtymystä, vaikka itsekin oli ollut työn vuoksi useana iltana poissa kotoa.

Reimar ajatteli, että ehkäpä vaimon varsin tunteeton viesti kuvasi heidän suhdettaan, joka oli kahdenkymmenen yhdessäolovuoden jälkeen muuttunut kovin arkiseksi ja intohimottomaksi. Etenkin sen jälkeen, kun heidän tyttärensä Sara oli lähtenyt opiskelemaan ja muuttanut Akureyriin, Unnur oli uppoutunut omiin harrastuksiinsa ja oli usein harrastusporukoiden kanssa viikonlopun kestäville reissuille. Reimarkin oli usein töissä iltaisin ja viikonloppuisin.

Unnur oli kotoisin Reykjavíkista ja tuli täysin erilaisesta perheestä kuin Reimar. Unnurin vanhemmat olivat molemmat yliopistossa opiskelleita, isä oli ollut opettaja ja äiti oli työskennellyt koulutussuunnittelijana yliopistossa. Alussa Reimarista oli ollut outoa, kuinka lämpimät välit Unnurilla oli vanhempiensa kanssa. Unnur halasi vanhempiaan aina lähtiessään ja palatessaan tai muuten vain, kun siltä tuntui. Reimar ei voinut kuvitellakaan, että olisi halannut vanhempiaan – etenkin isäänsä. Mutta se kai oli tavallista maaseudulla, eikä siinä ollut mitään erikoista. Miehet eivät halailleet keskenään.

Reimar työnsi jääkaapista löytyneet tomaattijuustovoileivät mikroon lämpiämään. Hän riisuutui ja meni suihkuun. Kuuma suihku rentoutti jäykistyneet lihakset, ja mielikin rauhoittui. Ehkäpä kaikki vanhat avioliitot ovat tällaisia, Reimar mietti. Ensimmäisten vuosien aikana intohimokiintiö käytettiin yltiöpäisesti loppuun, ja loppuaika kuolemaan saakka oltiin enemmänkin ystäviä. Näin kai se meni.

Hän istuutui kylpytakissa keittiön pöydän ääreen ja alkoi syödä voileipiä. Samalla hän selaili lehteä, sillä päivä oli ollut niin kiireinen, ettei Reimar ollut ehtinyt lukea päivän pääuutisia edes puhelimeltaan.

Reimar oli lopettelemassa lehteä, kun ovi kolahti ja Unnur tuli sisään. Unnur riisui kenkensä ja ulkovaatteensa ja tuli keittiöön.

”No hei, sinäkin olet jo palannut. Taisi olla rankka päivä?”, Unnur jutteli ja kaatoi samalla itselleen kivennäisvettä. Unnur joi lasinsa tyhjäksi ja poistui kylpyhuoneeseen odottamatta Reimarin vastausta.

Reimar kohautti olkapäitään, korjasi astiat pöydästä ja meni makuuhuoneeseen. Hän oli jo unessa, kun Unnur tuli nukkumaan.

Ajaessaan aamulla työpaikalleen Reimar oli vieläkin väsynyt edellisen päivän ponnisteluista. Ruumiin hankala siirto rannalta partioautoon tuntui särkynä jokaisessa lihaksessa. Kymmenen vuotta sitten se ei olisi ollut temppu eikä mikään, Reimar ajatteli. Olisin silloin kantanut ruumiin vaikka yksin, jos olisi ollut pakko. Hän muistutti itseään, että vanhenevasta kehosta olisi pidettävä parempaa huolta. Pelkkä juoksulenkki ja muutama etunojapunnerrus silloin tällöin eivät olleet enää tarpeeksi. Nyt olisi palattava taas kuntosalille raskaan raudan pariin.

Radiosta tuli vielä uutisia edellisen päivän myrskyn ja lumipyryn aiheuttamista vahingoista. Reykjavíkissa lumi oli tullut räntänä, joka oli nyt jo suurimmaksi osaksi sulanut. Islanti oli tottunut ankariin säihin, eikä eilinen ilma normaalisti olisi aiheuttanut sen suurempia otsikoita, mutta parempien uutisten puutteessa tiedotusvälineet yrittivät saada myrskystä kaiken irti.

Kevyen liikenteen väylällä kävelevä vanha mies kiinnitti Reimarin huomion. Miehellä oli jalassaan kumisaappaat, samantaiset mustat saappaat, jollaisia hänen isänsäkin oli käyttänyt. Itse asiassa Reimarin isä ei ollut käyttänyt muita jalkineita juuri ollenkaan. Jopa kauppaan lähtiessään tai kunnanvirastossa asioi-
dessaan hänellä oli samat, kuluneet ja paikatut kumisaappaat jalassaan. Kun joskus harvoin piti pukeutua pukuun ja vetää jalkaan mustat nahkakengät, isä oli tehnyt sen vastalauseita muristen. Reimarin mielestä isä oli näyttänyt jotenkin toiselta ihmiseltä tummassa puvussa, ja hän olikin vierastanut isäänsä tällaisissa tilanteissa. Hän muisti kerran jopa menneensä komeeroon isäänsä piiloon.

Puhelin hälytti. Se oli Kjartan.

”Huomenta, missä olet?” pomo meni suoraan asiaan.

Reimaria ärsytti kysymyksestä kuultava moite myöhästymisestä. Hän kuitenkin yritti pitää äänensä neutraalina.

”Tulossa töihin, viiden minuutin päästä siellä.” Reimar ei alkanut selitellä hieman myöhäistä töihin saapumistaan. Kyllä Kjartanin pitäisi se muutenkin tajuta, että eilen meni myöhään.

”Hyvä, sillä täällä on mielenkiintoisia uutisia. Ensiksi, ID-ryhmä löysi eilisen vainajan housujen reisitaskusta pahasti kastuneen polttoaineautomaatin kuitin, jonka perusteella tutkintaryhmä pystyi selvittämään henkilöllisyyden. Kerron tarkemmin, kun tulet toimistolle. Toinen mielenkiintoinen juttu on, että hänet on ammuttu erittäin nopealla ja sirpaloituvalla varmint-luodilla, Hornady V-Maxilla tai vastaavalla. Sormenjälkiä ei löytynyt tietokannoistamme. Hänellä ei ole rekisteröityä osoitetta. Teemme seuraavaksi sormenjälkikyselyn kansainvälisesti.”

”Oho. Meillä on siis murha, tai ainakin tappo käsissämme?”

”Eikä siinä kaikki. On paljon muutakin hämää, mutta kerro kun olemme nenäkkäin.”

”Selvä”, Reimar sanoi ja ymmärsi jutun olevan sen verran arkaluontoinen, ettei Kjartan uskaltanut kertoa kaikkea puhe-
limessa. Hän mietti pari sekuntia ja ehdotti Kjartanille ensimmäisiä toimenpiteitä asian selvittämiseksi.

”Meidän täytyy varmaan ensiksi etsiä hylättyä autoa tapahtumapaikan lähistöltä ja saada Hólmavíkin aseman partiot tarkastamaan aluetta myös laajemmalti. Vainajan auto on voinut jäädä jonnekin kauemmaskin. Autosta saisimme lisää tietoa, ehkä jotain tärkeääkin. Saisimmeko helikopterin mukaan etsintöihin? Siitä olisi kovasti apua.”

”Näinhän se kannattaa tehdä, pyydän Länsivuonojen poliisilaitosta huolehtimaan etsinnöistä. Kysyn samalla myös helikopteria merivartiostosta”, Kjartan sanoi ja jatkoi: ”Tarkemmat ruumiinavauksen tulokset saamme vasta muutaman viikon kuluttua. Yritän tietenkin hoputtaa heitä. Niin, ja alustavan

arvion mukaan ruumis oli ollut ruumis vasta noin vuorokauden verran, eli varsin tuore tapaus.”

”Ok, ymmärrän. Kuule, olen juuri tulossa portille. Vaikea puhua. Tulen ylös toimistoon, jutellaan sitten lisää.”

Reimar lopetti puhelun. Hän pysäköi auton, mutta jäi hetkeksi istumaan ja pohtimaan kuulemiaan tietoja. Mitä ihmettä siellä oli tapahtunut? Hän tiesi, että hyljettä piti ampua päähän nopealla ja hajoavalla luodilla, jotta se kuolisi paikalleen eikä sukeltaisi mereen haavoittuneena. Sama kettujen kanssa, niitä pidettiin tuhoeläiminä ja ne haluttiin tappaa varmasti ja tehokkaasti. Sitten oli vielä asioita, joita Kjartan ei voinut kertoa puhelimesta. Ensitietojen perusteella juttu kuulosti poikkeukselliselta Islannin mittapuulla, ja se taas luultavasti tarkoitti, että lähitulevaisuudessa oli luvassa paljon töitä.

6

Kun Reimar astui sisään pomon toimistoon, Kjartan sie-
maili kahvia. Kahvi oli tavallista pumpputermoksessa sei-
sovaa tavaraa, jota oli saatavilla lähes kaikissa valtion lai-
toksissa – ei mitään latteaa tai espressoa. Reimarin mielestä se
oli ehdottomasti parasta kahvia, ja hän valutti itselleen pahvi-
mukillisen.

”Reimar?” Kjartan katsoi Reimaria kysyvän näköisenä. Rei-
mar oli taas eksynyt ajatuksiinsa.

”Valitan, oli lyhyet yöunet viime yönä. Kyllä tämä tästä, kun
saan kahvia riittävästi elimistööni”, Reimar sanoi ja kohotti
kertakäyttömukiaan.

”Hyvä, mennään siis asiaan.” Kjartan puhui jotenkin jännit-
tyneellä äänellä.

”Sitä ennen, sulje ovi ja jätä puhelimesi oven ulkopuolella
olevaan laatikkoon.”

Reimar vilkaisi pomooan yllättyneenä ja teki kuten oli pyy-
detty. Reimar lukitsi oven takanaan, istui tuolille ja katsoi kysy-
västi Kjartania. Ajatukset kahvista unohtuivat saman tien.

Kjartan naputti etusormellaan pöydällä olevaa paperia.